

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY HÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY HÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
POLITIKAI NAPILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A nagy és kis tőke

Debrecen április 10.

Megbukott a Wertheim-áruház és vele együtt — legalább egyelőre — egy nagy világméretű elmélet. Ezt az elméletet közgazdasági bölcsek az üzemek koncentrációjáról hangoztatták. Azt jövendölték meg benne, hogy az ipar példájához hasonlóan, amelyben a nagyipar, a gyár fölfalta a kisműhelyeseket, a kereskedelemben is lassan-lassan elpusztulnak a kis egysztrenciák és a fogyasztást a nagy áruházak fogják ellátni. Egyre kevesebben lesznek a kereskedők — és helyettük a nagytőkét képviselő, mindenre kiterjeszkedő boltkolosszusok foglalják le.

Ilyen volt — körülbelül a világon a legnagyobb — a berlini Wertheim-áruház. A világvárosnak egyik leghíresebb nevezetessége. Mintha a műkincsekben szegényebb német birodalmi székvaros ezzel akart volna a többi metropolisok között előljárni. És mi magyarok, akik az utóbbi évtizedekben különösen sokat járunk Berlinben, majd nem mind ismerjük a több utcára néző, zseniálisan sokoldalú áruházat, amely az emberi élet és a közfogyasztás minden szükségletére, minden igényére gondolt. Untató volna a részletezése a szélsőségeknek, amelyek a Leipzigerstrasse híres épületében találkoznak; aki megbámulta, csakugyan hitt a jövendő olyan alakulásban, hogy szatócsok, divatkereskedők, könyvesek, csemegeárusok, ruhaboltosok és egyebek fölöslegessé lesznek és csak az ily áruházak maradnak meg.

És a halálra ítélt kis üzemek túlélték

A levél

Irta: Paul Latour.

A temetés után, a többi, e vidéken ismeretlen vendéggel együtt, én is, Liancourt egyetlen fogadóiban villásreggeliztem. A szomorú, izgatott társalgás, megszakítás nélkül, a Louviennes-pár különös hirtelen halála körül forgott. Senki sem lelte a dráma magyarázatát. Boldogok voltak, fiatalok, gazdagok és egyetértők. A legtökéletesebb egyetértésben éltek s ime, egy reggel a férj revolverét a feleségére fogja s a holttestre borulva, magát is agyonlővi. — Mit gondolhatunk? . . .

Csak egy óraker indult vissza a vonat Párisba. Eszembe ötlött, hogy kifagatom Cattoiret, a falubeli postást. Ez talán legjobban ismeri a vidéken élők életét s intelligens fiú léteére esetleg nyújthat némi felvilágosítást. Bekopogtattam hozzá.

Az asztalra könyökölve, mereven maga elé bámulva, komor tünődésbe merülve találtam. Belépésem meglepte, sőt mintha meg is zavarta volna.

— Jó napot, Cattoire, — szoltam kezét nyujtva — ritka vendég vagyok itt, ebben az időben. S ha ez a szomorú eset ide nem szólít . . .

— Ah, uram . . . ne is említse . . . Rettenetes!

— És mennyire érthetetlen, ugye-e?

— Az a szegény Louviennesné — mor-

a legnagyobb áruházat, amely, mint Berlinből újságolják, husz millió márka passzívával fizetéképtelen lett. Irigylésre méltó kiegyezés — gondolják magukban az üzleti életnek rosszlelkű spekulánsai, akik a vállalkozás legjobb végcéljául egy nagy fizetéképtelenségből való olcsó kiegyezést tekintenek. Más irigyelni való nincsen benne. A nagy gazdasági elmélet bukása oly annyira hatott, hogy a bécsi és budapesti tőzsdéken nagyot zökkentek az árak — még olyan papirokban is, amelyek semmiféle vonatkozásban nem állanak a Wertheim-áruházzal.

Nem is áll meg — legalább néhány évtizedig — az a tantétel. A kereskedői üzlet, főként az ugynevezett detailvevők ellátása, sokkal inkább megkívánja az egyéni tevékenységet, az egyéni buzgóságot és ambíciót, hogysem az áruházak anélkül boldogulni tudnának. Boltokat, ha még olyan nagyok, igazgatóságokkal, vezérigazgatókkal és osztályfőnökökkel dirigálni nem lehet. (Közbevetve állapítjuk meg: a magyar — meglehetősen kisszámú — részvénytársasági nagykereskedések és hasonló boltok körül is alig prosperál valamelyik.) Igaz, hogy az árubeszerzést a nagyüzem nagyobb mennyiségben, több tőkével, előnyösebben láthatja el — de ezeket az előnyöket fölálldozza az eladásban, amelynél a kis üzem fürgébb, élelmesebb, okosabb nála.

És a Wertheim-áruháznak meglepő sorsában becsülheti meg a közönség legjobban a kereskedőt és annak mesterségét. Hogy nem jelentéktelen dolog az: a napnak minden percét, az agynak és a testnek

mogta — milyen szelid, kedves, szép, jószágos teremtetés volt. Mindenkihez volt egy nyájas szava . . .

— Louviennes Gastont is általánosán tisztelték, kedvelték s kitünő férj volt — szoltam közbe.

— A vére hamar felforrt, uram, akár a gyorsan futó tej.

— Jó, jó . . . de megölni a feleségét, akit szeretett s aki őt is szerette . . . az mégis más dolog.

— Nélkülöm sohasem történt volna e szerencsétlenség. Én vagyok az oka.

Azt hittem, eszét vesztette s ugyancsak megdöbbenve bámultam rá. De ő kétségbeesetten folytatta:

— S ha még valakinek megmondhatnám az igazat, ha könnyíthetnék a lelkemen . . . Önnek talán uram, aki nem e vidéken él s aki mindkettőjüket ismerte. Igen, igen, bevallok mindent. Itéljen. A halottak már nem támadnak fel többé s a dolog köztünk marad, ugye-e?

— Igérem, Cattoire, beszéljen bátran.

— Előbb meg kell tudnia uram, hogy miből áll az én éjjeli szolgálatom. Hajnali egy óraker kimegyek a három kilométernyire fekvő állomásra. A vonatról ledobják a postát s én elviszem a postahivatalba. Nem ébresztem fel a postakezelőnt. Külön kulcsom van az ajtóhoz, a leveles zsákok leteszem az előszobába, azzal hazamegyek, lefekszem s reggel hat óraker elmegyek az átvételért. —

minden energiáját, a találékonyágnak, a figyelemnek minden ötletét állandóan egy dologra: az üzletre koncentrálni. Azzal a kereskedővel, aki nem társadalmi ember és nem közéleti személy, sőt gyakran nem is családapa, amíg az üzletében van, — az áruházaknak jól fizetett főnökei és rosszul fizetett elárúsító leányai nem veszik föl a versenyt. És ebből viszont a közvetítő kereskedelem lekicsinylői is láthatják, hogy az üzleti élet nem olyan mechanikus, könnyen pótolható és helyettesíthető valami, amelyhez nem szükséges az egyéni rátermettség, a személyi kvalitások. Amíg olyan automatákat nem találnak föl, amelyek egyik oldalán a termelő beledobja az áruát, a másik oldalon a fogyasztó elveszi, ami neki kell s amíg ez az automata maga nem megy a termelőtől a fogyasztóhoz, (mert ahhoz mind a kettő sokkal kényelmesebb, hogy maga menjen az automatához) addig a forgalomban sohse lesz pótolható a kereskedői érzék és ügyesség; és anélkül egyformán megbuknak ugy a világvárosi áruházak, mint — a falusi fogyasztási szövetkezetek.

— Barátságunk Orországgal. Pétervárról táviratozzák: Szápáry Frigyes gróf osztrák és magyar nagykövet, aki kedden reggel érkezett ide Bécsből, *tegnap hosszabb táncszokozást folytatott Szaszanov külügyminiszterrel, amelyben szóba kerültek az aktuális politikai kérdések mind.* Részletesen megvitatták Ausztria és Magyarország és Orországnak viszonyát. A nagykövet Bécsben megbízást kapott, hogy jelentse ki Szaszanovnak, hogy az osztrák és magyar kormányoknak kizáróan *békés céljai vannak és mindig barátságosabbá és bizalmasabbá óhajtja tenni az*

Nos, mult héten, a hétfőről keddre virradó éjjelen alighogy a levélzsákkal az állomást elhagytam, hátam mögött lépéseket hallottam. Ovatos ember létemre rögtön hátratekintettem s egy járásáról, mint hangjáról egy fiatal, X. René nevű emberre ismertem, Louviennes ur unokaöccsére, aki a nyarat minden évben Louviennes urnál tölti. Miután megnevezte magát, tréfásan így szolt:

— Nem akarom az életét, sem az erszényét, Cattoire, hanem inkább egy kissé a levélzsákját. Délután Soissonba utaztam, hogy utjában feltartsak egy levelet, melyet a reggeli postával tévesen Louviennes ur címére küldtem s amely nem neki volt szánva. — E tévedésnek nagy súlyos következményei lehetnek. S ez csak úgy kerülhető el, ha visszaadja a levelet.

— Nem áll hatalmamban. Legfeljebb a postakezelőnő tehetné. A leveles zsák egyébként is le van pecsételve s csak a postahivatalban nyitható fel.

— Mindezt tudom, — felelte élénken — s nem is kívánom rögtön a visszaadását. — Csak mikor a leveleket szétosztja, tartsa vissza. Már el is készítettem egy üres borítékot, ugyanazzal a címmel, hogy megbizonyosodjék az irás azonos voltáról és ne kételkedhessék.

— Nem kételkedem, de mégis lehetetlen. Hivatalos kötelességem tiltja, hogy kívánságát teljesíthessem.

— Hivatalos kötelesség! Csinos szó, de

Oroszországgal való viszonyt. Szápáry grófnak e kijelentése válasz arra a hasonló hivatalos kijelentésre, amelyet *Sebeko* bécsi orosz nagykövet tett *Berchtold* grófnak Pétervárról való visszaérkezése után.

A nem állami tanítók illetményeinek rendezése

A kultuszminiszter rendelete

A kultuszminiszter már egy előbbi rendeletében megállapította azokat az eseteket, amelyek szerint módjában áll az iskolaföntartóknak a nem állami tanítók illetményeit az állami tanítók illetményeinek arányában fölemelni. Most a személyi pótlékokra vonatkozóan a következőkkel egészítette ki a miniszter az előbbi rendeletét, egy újabb rendeletével, amelyet most küldött le Debrecenbe a kir. tanfelügyelőhöz és az iskolaföntartókhoz. Az újabb intézkedések a következők:

Az iskolaföntartók akkor, amidőn államsegítéses tanítók fizetését az állami tanítók fizetése arányában fölemelik, azoknak teljes szolgálati idejét, illetve az 1893. évi október hónap 1-ét megelőző működési éveiket (az államsegítés leszállítása nélkül) számításba nem vehetik, mert egyrészt az 1913. évi XVI. törvénycikk 7. szakasza értelmében a községi és hitfelekezeti elemi iskolai tanítók szolgálati ideje csakis 1893. évi október hónap 1-től számítható be, másrészt pedig az 1913. évi XV. törvénycikk 9. szakasza szerint azoknak az állami iskolai tanítóknak a szolgálata, akik községi vagy hitfelekezeti iskoláktól vették át, szintén csak a jelzett időponttól számít. Az iskolaföntartó az érdemes felekezeti iskolai tanítók részére az illetmények megállapításánál figyelembe nem vehető, 1893. évi október hónap 1-je előtti szolgálatuk fejében évi 200 koronától 600 koronáig terjedhető személyi pótlékok adhat.

A nem állami tanítók lakás- és kert-illetményeit illetőleg pedig legújabbban a következő irányelvek követelésére hívta föl a miniszter a közigazgatási bizottságokat:

1. A többtanerős iskolánál alkalmazott nőtlen vagy hajadon tanítók részére is az 1913. évi XVI. törvénycikkben megállapított lakás, vagy lakáspénz biztosítandó, ettől eltérő rendezésnek most már nincs helye.

2. Ha a természetben nyújtott lakás megfelel a törvényes kívánalmaknak, de a tani-

tói javadalom összeírásakor hasznélvezete alacsonyabbra értékeltetett, a tanító a megállapított hasznélvezeti érték és törvényben előírt lakáspénz közötti különbözetre jogos igényt nem támaszthat.

3. Az 1913. évi XIV. törvénycikk 17. szakasza csak a jövőben létesítendő lakások szobáinak alapterületét határozza meg, a meglévő tanítói lakásoknál a szobák nem kifogásolhatók, ha alapterületük a megyei szabályrendeletben előírt minimumot eléri.

4. Kertilletmény, vagy kertválság csakis azoknak a tanítóknak jár, akik természetbeni lakást kapnak, a lakáspénzt élvezőknek ellenben nem.

5. Azoktól a tanítóktól azonban, akik részére az iskolaföntartók az 1907. évi XXVII. törvénycikk hatályban volta alatt a lakáspénzen kívül még kertet vagy kertválságot is biztosítottak, a kertilletmény most sem vonható meg, mert arra szerzett joguk van, ám a tanítók személyében beálló változás esetén az utód kertilletményre már nem tarthat jogos igényt.

Berchtold és San Giuliano találkozása

Két nagykövet, négy osztályfőnök sok külügyi tisztviselő Abbáziában

Az abbáziai külügyminiszter-találkozó a mosatni idők legfontosabb külpolitikai eseményének ígérkezik. A külügyminisztériumban már napok óta dolgoznak azon, hogy e tanácskozás anyagát előkészítsék. *Berchtold* gróf közös külügyminiszter tegnap hosszasan tárgyalt *Mérey* Kajetán római nagykövettel, aki Rómából e hét elején Bécsbe érkezett és innen *Berchtold* gróffal együtt megy majd Abbáziába. A külügyminiszter ugyancsak tegnap tanácskozott a minisztérium osztályfőnökeivel, akik az abbáziai tanácskozáson szöbakerülő egyes kérdésekről referáltak neki.

Berchtold gróf és *San Giuliano* április 15-én találkozik Abbáziában. Tanácskozásuk három napig tartani és maga ez a tény is mutatja, hogy igen nagy és fontos anyag vár megbeszélésre.

Erre mutat különben az a rendkívüli intézkedés is, hogy *Berchtold* gróft a külügyminisztérium egész táborkara kíséri el abbáziai útjára. Négy osztályfőnök: *Macchio* báró első osztályfőnök, *Forghács* János gróv volt belgrádi, legutóbb pedig drezdai követ, *Ugron* János volt belgrádi követ és *Hoyos* gróf, a külügyminisztérium elnöki osztályának főnöke, ezenfelül több előadó és titkár

Nagyon sápadt volt s habozásom látva, izgatottan folytatta:

— Érte már meg *Cattoire*, hogy ha e levél *Louviennes* ur kezébe jut, egy nő boldogsága forog kockán! Ezt mindenáron meg kell akadályoznunk!

Az utolsó szavak esztelen felháborodásra indítottak, aminek siettem is kefejezést adni.

— Ugy... hát asszonyhistoria!... Mi közöm hozzá? Ha a levelet akarja, kérje el *Louviennes* urtól. Én bizony nem leszek a büntársa! Nem én! Soha!

— Hát jó! — kiáltotta kétségbeesetten — menjen hát. S adja Isten, hogy ne legyen oka megbánni eszevesztett csökönységét.

Egy óra múlva, uram, megtörtént a katasztrófa. Az áldott szívű, szépséges *Louviennes* néncs többé! Meghaltak mind a ketten. Most már tudja miért. Én vagyok a vétkes.

— Nem, *Cattoire*, én nem így vélekedem. Bizonyos, hogy az ön vonakodása idézte elő a katasztrófát, de ezt ön nem sejtette. *Cattoire* arca hálásan földerült.

— Milyen jó ön, uram! Egy malomkövet hengerit le a lelkemről! Ön okos, tanult ember, meg tudja különböztetni a jót a rossztól.

Megszoritottam a kezét s megnyugtatóan megmosolyogtam. De távozóban kételyek mardosták a szívemet. Ki tudja megkülönböztetni a jót a rossztól? E derék fiu csak kötelességét vélte teljesíteni, de én az ő becsületessége folytán két jóbarátomat veszítettem el.

megy *Berchtold* ddel Abbáziába. Az olasz külügyminiszternek természetesen hasonló kísérete lesz. Az eddigi hírek szerint *San Giuliano* P e s a n o kabinetfőnök, két előadó és több titkár kíséri Rómából Abbáziába. A két nagykövet, *Mérey* és *Avarna* — mint már jelentettem — szintén ott lesz a találkozón. A legutóbbi diplomáciai találkozások alkalmával soha ilyen nagy apparátust nem mozgattak meg és ebből is érthető, hogy ugy Bécsben, mint Rómában, de a külföldön is mindenütt nagy érdeklődéssel várják az abbáziai tanácskozás eredményeit.

A munkapiacz megszervezése és a munkaközvetítés

A társadalmat felette érdeklő tárgyat taglaló munka jelent meg nemrég a könyvpiacra „A munkapiacz megszervezése és a munkaközvetítés” címmel. — Ez a könyv a munkaközvetítés hazai állapotát tárja az olvasó elé. Városaink, hatóságaink ugyanis nem igen sokat törődnek avval, hogy a társadalom számottevő tagjainak, a társadalom éltető elemének: a munkásoknak milyen a helyzete hazánkban. Egy egyesület vette tehát kezébe az ügyet, hogy többek között ezzel a fontos, a szociálpolitika ügykörébe vágó kérdéssel behatóan foglalkozzék, ez az egyesület a *Munkanékiültség elleni küzdelem Magyarországi Egyesülete*.

Az említett fontos missziót teljesítő egyesület kiadásában jelent meg „A munkapiacz megszervezése és a munkaközvetítés” című mű. A könyv elején mindjárt *Ferenczy Imre* drnak, Budapest székesfőváros szociálpolitikai szakelőadójának jelentését olvashatjuk a magyarországi munkaközvetítésről statisztikai adatok alapján rövid, tömör megvilágításban.

Nagyon helyes megjegyzést találunk a jelentés legelején, amikor *Ferenczy* dr. kifejti, hogy a munkapiacz tökéletes megszervezését csak akkor látja elértnék, ha a munkáskereslet és munkakinálat nem áll meg az ország határain belül, hanem túl az ország határain, azon kívül, a nemzetközi kiegyenlítést fogják keresni. A munkások megfelelő elhelyezése érdeke egy helynek, egy területnek, kiterjesztve: egy országnak, de általában érdeke a társadalomnak, tehát fontos, hogy ennek ügye mindenképen szabályoztasék. Helyesen jegyzi meg *Ferenczy*, hogy a magánközvetítő mindig több és több közvetítő-díj elérésére törekszik, épen ezért nem a köz érdekét tartja szemé előtt, hanem önmaga érdekét s gyakran ez okból nem riad vissza, hogy az alkalmazásban levő munkásokat mesterségesen is kiemelje helyeikből és számos izben visszaélésre használja fel a reá szoruló egyének gazdasági helyzetét.

Épen akkor, amikor *Ferenczy* a munkások közvetítéséről beszél és közben felsorolja a hatóságok, iparkamarák intenciójával eszközölt közvetítéseket, majd azokat a tényezőket és helyeket, amelyek e tárgyban indítványokat, javaslatokat tettek, Debrecen városát, sajnos, nem láthatjuk sehol, mint olyan faktort, amely e tekintetben tett volna valamit.

Ipartestülete van Debrecennek és e terület, mint mindenütt, valószínűleg városunkban is, közvetíti a munkásokat egyik helyről a másikra; ez a tényező azonban olyan, aminek *Ferenczy* csak kevés jelentőséget tulajdonít, szerinte ez alig más, mint kísérletezés.

Igaz, kevés helyen van az országban munkásszálló, ahol az érkezett és munkát kereső iparosokat egyelőre elhelyezik. Kérdezzük, vajon éppen Debrecennek, amely idők multán gyárvárosi szintre akar emelkedni, nem volna-e tanácsos, a munkásszálló kérdésével foglalkozni? Mennyi igen fontos szempont kapcsolódik ebbe a kérdésbe! Mert ha ezt az eszmét e sorok keretében felvetjük, nem azt a munkásszállót és vele kapcsolatos munkaközvetítést értjük, — amelyet *Szentes* és *Hatvan* város létesített és alkalmaz, amely városok funkciója abban mulik ki, hogy a szálló szolgálja megmutatja a munkát kereső egyéneknek a munkaalkalmat adó helyet, — hanem egy a szőszoros értelemben vett munkásszállót és munkaközvetítőt.

A bad oly
lomben,
helyre
szervez
lezzetté
lenni, h
és ha i
kások f
lemmel
erre a
Fe
tést tar
ravezet
védeni
két a
szaksz
kintik
kezik u
ti, hog
An
fejezet
szabál
a legk
napjain
ló miz
Minde
fusaiba
pedig
A
kaköz
lönköz
vetítés
gosítá
nalma
tolláb
ben aj

Tol

Ny

N
panas
három
retlen
lóból.
megis
lakos.
nét lo

A
de a
ügybe
tatást
is jel
megá
műkö
kén
az üg
ha a
tettes

tük
Halas
járór
vajai
Gellé
reker
napsz
Esze
hog

dom,

Esze
ték e
püsp
vottr
let á
zott
az o
te a

zást

A
kalu

A munkásközvetítést azonban nem szabad olyan könnyedén venni pl. olyan szelvényben, hogy amennyiben egy munkást egy helyre már elhelyezték, az illető közvetítő-szervezet evvel eleget tett a reá háruló kötelezettségének. Ugyanis tekintettel kell arra lenni, hogy a munkás maradjon-e az új helyén és ha igen, mennyi ideig. Minthogy a munkások fluktuációja roppant nagy, kellő figyelemmel kell lenni a közvetítő testületeknek erre a körülményre.

Ferenczy dr. a szakszervezeti közvetítést tartja még a legcélszerűbbnek, inkább célravezetőnek, mert ezek tudják legjobban megvédeni a munkások nagy csoportjának érdekét a munkáltatókkal szemben. Sajnos, a szakszervezetek általában megtörténtnek tekintik a közvetítést, ha a munkás nem jelentkezik újra, még ha a munkaadó nem is jelenti, hogy a munkást felfogadta.

Ami több városnak és iparkamarának kifejezett óhaja volt: törvényhozási uton való szabályozása a munkaközvetítésnek, ez volna a legkívánatosabb. Könnyen érthető, hogy napjainkban számtalan variációban megújuló mizérián lehetne ilyenképen segíteni. — Mindez az új ipartörvény megfelelő paragrafusaihoz kapcsolódik, ennek életbeléptetését pedig az egész ország sürgeti.

A munkapiac megszervezése és a munkaközvetítés című mű ezen kívül az ipar különböző ágazataiban szükségessé váló közvetítésekről és azok módozatáról ad fölvilágosításokat és hasznos direktívákat a kívánalmakat és életet jól ismerő szakteknételek tollából. Tanulmányozás végett a legmelegebben ajánlhatjuk e művet az érdeklődőknek.

László Béla.

Tolvajszövetkezet garázdálkodása a debreczeni telepeken

Nyomozás Debreczentől Biharpuspökiig

Néhány nappal ezelőtt egy telepi gazda panaszt emelt a debreczeni csendőrsőre, hogy háromszázötven korona értékű tehenét ismeretlen tettes éjnek idején elhajtotta az istállóból. Két nappal később ugyanezt a panaszt megismételte az őrső, egy másik kertségi lakos, akinek négyszáz koronát érő fejstehe-
nét lopták el.

A csendőrség erélyes nyomozást indított, de a tetteseknek nem akadtak a nyomára. Az ügyben nyomozó járőr tovább folytatta a kutatást, mert a várossal határos községekből is jelentettek tehenlopásokat. A csendőrök megállapították, hogy egy tolvajszövetkezet működik, amelynek tagjai Debrecen környékén laknak. Több eredményt azonban ebben az ügyben nem tudott volna a járőr elérni, ha a véletlen folytán meg nem tudják, kik a tettesek.

Az elmúlt héten ugyanis — mint közöltük — betörték *Bányai* Gyula napszámos Halasi-telepi lakására. Ugyanaz a csendőrső járőr nyomozta a betörőt, mint a tehenek tolvajait. A napszámos betörőjét letartóztatták *Gellény* Imre csavargó személyében, de kérekerült *Gellény* barátja is: *Eszes* István napszámos, akit bünrészességgel vádoltak. — *Eszes* tagadott, de a vallatásnál beismerte, hogy tudott *Gellény* dolgáról, sőt hozzátette:

— Ha már bevallottam ezt, hát megmondom, a teheneket is mi vittük el!

A nem várt kijelentésre újra elővették *Eszes*t, aki elbeszélte, hogy miképpen követék el a lopást és hogy a teheneket Biharpuspökibe hajtották, egy *Kovács* nevű rovtomultu emberhez. Ez a *Kovács* járólvelet állított ki a tehenekről. A járőr elutazott Biharpuspökibe, de már nem találták ott az orgazdát, aki — ugylátszik — megsejtette a bajt és a teheneket elhajtotta.

Az ügyben tovább folytatják a nyomozást és *Kovács*ot körözik.

Színház

A SZÍNHÁZ MŰSORA:
SZOMBAT: Nincs előadás.

* A „Szbill” premierje. (A színházi iroda jelentése.) Nagy gondtal készül a színház a legközelebbi operett-premierre. Ez az eddigi összes idej premiereket tulszárnyaló mű, *Martos*, *Bródi* és *Jacobin*ak, a „Leányvásár” szerzőinek pompás operett-újdoncsága, a „Szbill” lesz. Vasárnap este kisbérletben mutatja be a színház. Erre az előadásra földszinti- és első-emeleti páholyok is válthatók, azonkívül nagyobb számú elsőrendű támlásszék is áll a közönség rendelkezésére. A darab további előadásai bérletesek lesznek és pedig hétfő A), kedd B), szerda C) és így tovább. Azért ajánlatos a közönségnek erre a szenzációs újdoncságra idejekorán jegyről gondoskodni, mivel a bérletes napokon nem állanak oly nagy számban jegyek rendelkezésre, mint a vasárnap esti kisbérletes előadáson. Bérletszünetben, tekintve, hogy a társulatnak május elején a nyári városba kell bevonulnia, a darab nem kerülhet színre.

* A színház Husvétja. (A színházi iroda jelentése.) A husvéti ünnepekre fényes műsorról gondoskodott a színház vezetősege. Vasárnap délután, mérsékelt helyárral „Timár Liza”, *Bródy* szenzációs, páratlan sikerű erkölcsrajza kerül színre, este pedig a „Szbill”, *Husza*, *Martos* és *Jacobi* pompás operettjének premierje lesz kisbérletben. Hétfőn délután „A cigányprimás” nagyszerű operettet adják este pedig újból a „Szbill” kerül színre A) bérletben.

Apollo

Szombat és Vasárnap ünnepi előadások!

A filmrejtvény teljes bemutatója, a helyes megfejtésével együtt.

FÉLTSTVÉREK

Filmjáték 4 felvonásban.

Ezt megelőzi:

ASTA NIELSEN

legújabb kreációja

Jönnek a zsványok!

Filmtréfa 2 felvonásban.

Hétfő — Kedd és Szerdán

Az orkán

Az idény legszenzációsabb felvétele 6 felvonásban.

Rendes helyárak.

Rochette utóda és Nikita

Honnan szerezte Montenegro a hadiköltségeket?

Rosenberg O. A. a hasonló nevű párisi és londoni bankházak főnöke. Ebben a minőségében a bécsi *Reitzes*-bankház kommanditálja őt. A párisi és londoni pénzvilág ugy ismeri a *Rosenberg* O. A. házat, mint *Nikita* montenegrói király ügynökét. A legutóbbi és az azt megelőző zavaros időkben a párisi tőzsdén a *Rosenberg* O. A. ház bonyolította le a montenegrói szuverén tőzsdei műveleteit. —

Ismeretes azonban az is, Bécsben és Párisban egyaránt, hogy 1912. őszén *Nikita* király, közvetlenül a balkán háboru megindítása előtt elküldötte fiát, *Danilo* trónörökösét Párisba, hogy három millió frankot szerezzen *családi kölcsön* címén. Mivel azonban Párisban mindenki tudta, hogy mire kell a montenegrói királynak a pénz, nem sikerült a kölcsön-művelet. Ekkor lépett föl *Rosenberg* O. A. Azt ajánlotta, hogy térjen haza *Danilo* herceg most egyelőre pénz nélkül. De ha a balkáni szövetségesek az orosz cár és a francia kormány tanácsai ellenére mégis a háboru megindítását határoznák el, értesítsék őt, *Rosenberg*et csupán két-három nappal előbb: ő azonnal folyósítja az összeget. A montenegrói dinasztia elfogadta az ajánlatot.

Október első napjaiban a párisi vezető körök még mindig úgy voltak értesülve, hogy nem lesz háboru. Ennek a felfogásnak megfelelőleg a párisi tőzsde irányzata kedvező és szilárd volt. Ugyane napokban azonban a *Rosenberg* O. A. bankház nagy *à la baisse* kötésekkel vállalt. Október 4-én és 5-ikén — mint azt a párisi tőzsdén később megtartott vizsgálat megállapította — a *Rosenberg* O. A. ház *baisse*-kötései elérték tetőpontjukat.

Október 5-én eldőrdült az első ágyu. — Mint tudjuk, ezt az ágyut a 19 éves *Péter* herceg, *Nikita* fia sütötte el. Ugyanezen a napon *Nikita* megkapta a párisi pénzt. Ezzel a nekiünk csekélynek tetsző, de az ő céljára akkoriban elegendő summával fedezte Montenegro fejedelme a háboru első költségeit.

Ugyane napon kitört a párisi és londoni tőzsdén a pánik. Az árfolyamok rohamos hanyatlása napokig tartott és sok száz millióval károsította meg a párisi pénzvilágot. — Nyertes a piacon csak egy volt: *Rosenberg* O. A., *Nikita* király ügynöke, aki — mint később megállapították — a kötött megegyezés értelmében *kellő időben értesült róla, hogy a montenegrói ágyuk már elsítésre készen állnak*...

Az európai kabinetek, köztük a bécsi külügyi hivatal is, — melyet a háboru kitérése a legkellemetlenebbül érintett — később érdeklődni kezdtek, hogy kitől kapott *Nikita* király a háboru megindítására pénzt. És ekkor nyomára jöttek a montenegrói hadiköltség eredetének. Az első időben azt hitték, hogy a pénzt a bécsi *Reitzes*-ház kölcsönözte *Nikita* királynak. Mikor ezt a gyanút egyes bécsi lapok nyíltan kezdték hangoztatni, az akkor a csak nemrégiben bárói rangra emelt *Reitzes* Hans báró kénytelen volt megjelenni a külügyminiszteriumban és honpolgári esküjére hivatkozva kijelentette, hogy a pénzt a monarchiára nézve oly kellemetlen hadjáratra *Nikitának* nem ő előlegezte. Ez az esküformájú nyilatkozat másnap megjelent a külügyminiszterium félhivatalosában, a „*Fremdenblatt*”-ban. *Reitzes* Hans tehát tisztázta magát a vád alól. Bankházának párisi kommanditáriusa: *Rosenberg* O. A. azonban nem mert vonakodott hasonló ünnepélyes nyilatkozatot tenni a párisi osztrák-magyar nagykövetségen, noha erre épp úgy módot nyújtottak neki, mint *Reitzes*nek. Elég oka is volt erre. Bizonyítékok voltak reá, hogy az ő bankháza utalta ki a kritikus napokban *Nikita* királynak a milliókat.

A KÖZELGŐ HUSVÉT (HDS) alkalmából n. b. figyelmébe ajánlom

FÜSZER- és CSEMEGE-ÁRUIMAT. Elsőrendű minőségű áruk igen jutányos előnyárral !! !! !! !!

Árjegyzékkel készséggel szolgálók. N. b. rendelvényeit kérve, kiváló tisztelettel:

U E L M A N N S A L A M O N

Szevillában elfogtak két gyanus idegent

A rendőrség és a hirszolgálat

Az olvasóközönségnek, amely érthető kíváncsisággal lesi a pokolgépes merénylők után megindult nyomozás híreit, sajnálattal vagyunk kénytelenek bejelenteni, hogy máától kezdve igen kevésbé áll módjában a helyi sajtónak a *helyi forrásból*, a debreceni rendőrségtől eredő felvilágosítások és értesítések nyomán tájékoztatni a közönséget a nyomozás eredményeiről. Ez a bejelentésünk azonban nem azt jelenti, hogy a nyomozásról egyáltalában nem közlünk híreket, mert a fővárosi rendőrség által elért nyomozási eredményekről fővárosi tudósításaink nyomán ezen is éppen oly részletességgel adunk tudósítást, mint eddig.

Mitől fél a rendőrség?

Hogy a debreceni rendőrség elzárta értesítéseinek forrását a debreceni sajtó elől, annak megvan a maga oka. Az úszkúbi hír ugyanis Cattarau elfogatásáról, mint ismeretes, nem felelt meg a valóságnak. Ennek a sajnálatos ténynek a *debreceni újságírók az okai*, mert hiszen, ha ők nem közölték volna az Úszkúbból érkezett táviratokat, akkor a közönség ugyan nem tudott volna erről a nyomról, de Cattarau — ugy-e bár — *akkor sem került volna kézre*. Ebből tehát azt a következtetést kellett levonni, hogy ezentul a nyomozás híreiről semmit sem szabad közölni a sajtóval. Hogy miért nem szabad, azt a következő okoskodással lehet megfejtetni:

— Ha a lapok közlik azt, hogy az úszkúbi konzultól olyan értelmű távirat érkezett, hogy Cattarau őrizet alatt van, holott Cattarau nincs is Úszkúbben, Cattarau olvasván valahol ezt a hírt, elkezd okoskodni: Én most Úszkúbbe mentem volna jelentkezni az úszkúbi konzulnál, hogy tartóztasson le, de miután azok a fránya újságírók előre megírták, most már truccból sem megyek az úszkúbi konzulhoz.

Igy tehát, nehogy Cattaraut ismét elriasszák az újságírók valamelyik konzulátusunktól, a debreceni rendőrfőkapitány elhatározta, hogy újságíróknak semmiféle értesítést nem ad ki.

Ezt aztán megfelelő intézkedések követték. A legfontosabb, szinte fordulópontja a nyomozásnak az a rendelet, hogy *hirlapíró nem tartózkodhat a rendőrfőkapitány előszobájában*, de nemcsak ebben az előszobában nem, hanem abban az előszobában sem, amely ezzel az antiszámor-ral szomszédos. Ennek a rendelkezésnek, hír szerint az a magyarázata, hogy ha a hirlapírók akár csak a második előszobában tartózkodva is várják azt a pár percet, amelyben az illetékes rendőrtisztviselők szívesek felvilágosítást adni a lapjaiknak, ismételjük, hogy ha tehát itt tartózkodhatnak, akkor megeshetik az, hogy Cattarau vagy Kirilov beállít a rendőrségre, de az előszobában összetalálkoznak a hirlapírókkal, kik, minthogy irigylik a merénylők elfogásának dicsőségét a rendőrségtől, le fogják beszélni a merénylőket arról, hogy átadják magukat a rendőrségnek.

Mert ugy tessék elképzelni, hogy az újságírók közlése árt a nyomozás érdekeinek. Azt ugyanis tapasztaltuk már eddig, hogy a balkán államokban a debreceni rendőrség

plakátjait nem ragasztották ki. Így tehát a Balkán városaiban és falvaiban csak annyit tudnak a debreceni merényletről és Cattarauról, Kirilovról, mennyit az újságok közölnek. És ugy-e bár, minél gyakrabban forog magyar újságok hasábjain Cattarau és Kirilov neve, annál sürűbben veszik át a cikket a balkáni államok lapjai és annál *szélesebb körben és gyakoribb emlegetéssel hívják fel a figyelmet a merénylőkre*. Ez pedig, a rendőrség felfogása szerint *árt a nyomozás érdekeinek*.

Szevillában letartóztattak két gyanusítottat.

Tegnap éjszaka fél 11 órakor távirattal kereste egy sürgönyhordó Rostás István rendőrfőkapitányt. A főkapitány a cirkusz előadását nézte s a táviratot ott kézbesítették.

Rostás főkapitány felbontotta a táviratot, majd felköltette Gáthy Bálint királyi ügyészt, aki 11 órára a rendőrségen volt. A távirat, mely Szevillából érkezett, spanyol nyelvű és azt tartalmazza, hogy a *szevillai rendőrség letartóztatott két egyént, akikről azt hiszi, hogy Cattarau és Kirilov. A táviratban közlik a letartóztatott egyének személyleírását, de míg a spanyol nyelvű táviratot az idegen posták Debrecenig közvetítették, meglehetősen összenyomortották a spanyol szöveget és így a fordító sem bírta pontosan visszaadni a szöveget*.

A rendőrfőkapitány és a főügyész azonnal választáviratot szerkesztettek, amelyben *pontos személyleírást adtak a két merénylőről* és a táviratot francia nyelven elküldték Szevillába.

Ma ismét érkezett távirat a rendőrséghez, de a rendőrség titkolózik.

Az áruló méreg

Férj, feleség és sógornő

A virginai Charlestonból jelentik: *William Gunnoe* feleségét holtan találták a konyhában. A száját és az arcát karbolsav égette össze, ami eleinte azt a hitet keltette, hogy a szerencsétlen asszony öngyilkosságot követett el, a vizsgálat és a boncolás azonban mást derített ki. Azt, hogy a savból semmi sem hatolt le a torokcsőbe és a gyomorba sem került egy csepp sem. Ez a körülmény azt bizonyítja, hogy a mérget úgy öntötték a halott asszony szájába, hogy öngyilkosság látszatát keltsék.

Mivel a vizsgálat megállapította, hogy Gunnoenét megfojtották, nyomozni kezdtek a gyilkos után. A gyanu nyomban a férjre irányult, akiről tudta a rendőrség, hogy egy alkalommal karbolsavat öntött a felesége kávéjába, de nem sikerült megmérgezni az asszonyt, mert az nem itta meg a kávéját, észrevevén, hogy az ura valamit kevert bele.

A rendőrség letartóztatta Gunnoet, de elfogta a sógornőjét, Rosie Mullins is. Azt hiszik, hogy együtt tették el láb alól a szerencsétlen asszonyt, hogy azután egybekelhessenek. Bár ugy Gunoe, mint a sógornője tagadják a rémtett elkövetését, az ügyesség bíróság elé állítja őket.

Rosie Mullins együtt lakott Gunnoeék-kal, akiknek három apró gyermekük van. Ugy ő, mint Gunnoe öngyilkosságnak tulajdonítja Gunnoené halálát, az öngyilkosság körülményeit azonban mindketten másként adják elő. Kihallgatása alkalmával Rosie Mullins minden kérdésnél Gunnoera tekintett a válaszolás előtt s a viselkedése azt bizonyította, hogy mindenképpen védeni akarja azt az embert, akit ő a tulajdon testvérétől el szeretett.

Lee Mullins, a meggyilkolt asszonynak és Rosie Mullinsnak bátyja összetett kézzel kérte a bűnös leányt, hogy mondja el őszintén, amiket tud Gunnoené meggyilkolásáról, azonban Rosie Mullins egyre csak azt válaszolta, hogy ő nem tud semmit.

Angol könyv a monarchiáról

Ismertetés magyarokról, osztrákokról

Tíz évig képviselte Bécsben a *Times*, a nagy angol világapot Wickham Steed s most hatalmas könyvben számol be mind arról, amit tíz év alatt látott, hallott, megtudott. Amit könyvében elmond, nem csupán megfigyelés és ítélet, hanem *részben bizalmas közlés, amit eddig nem tudtunk*.

Az író a Habsburg-házhoz való dinasztikus hűség produktumának tartja az osztrák és magyar monarchiát s nagyon hangoztatja *Ferencz József* király önzetlenségét, nemes gondolkodását s igazságosságát; jellemzés közben azt mondja, hogy *Ferencz József az igazságtalanságig alkotmányos*. De hogy mit gondol ezzel, nem mondja meg. Alkotmányosságunkról úgy vélekedik, hogy az csupán *szép kabátba bújtatott császár és bürokratikus abszolútizmus, amit maguk a népképviselők támogatnak legjobban*. A parlamenti obstrukció Steed szerint voltaképpen azon a föltevésen alapszik, hogy *a pártok tehetnek akármit, az állam szükségleteiről ugyanis gondoskodik az uralkodó*.

Az osztrák arisztokráciáról azt mondja, hogy egészséges, friss levegőn nevelkedett csoport, *nem nagyon intelligens*, nincsen fejlettebb izlése; főképpen a sportot és a zenét szereti. Jó fiúk, minden osztályöntudat nélkül. Az osztrák arisztokrata dekoratív egyéniség, míg a magyar, a cseh és lengyel aktív ember, főképpen a politikában. Az osztrák arisztokrata jellemzésére megemlít Steed egy *Czerin* grófot, aki halála előtt így szólt a körülötte összegyűlt családtagokhoz:

— Ha a jó Isten megkérdezi tőlem, hogy mit csináltam a földön, ezt mondhatnám csak: nyulra vadásztam, nyulra vadásztam, nyulra vadásztam!

A sajtó ismertetése után a következő éredek fejtegetés következik a könyvben:

Az öreg *Andrássy* Gyula gróf szeme előtt Nagy-Ausztria ábrándképe lebegett s ennek csak egy állomása volt, Bosznia és Hercegovina okkupálása. *Rudolf* királyi herceg ezt mondta egyszer a feleségének, *Stefánia* királyi hercegnőnek Konstantinápolyban:

— *Itt leszel valamikor császárné!*

Az uralkodó az okkupáció befejezése után elégedetlenkedni kezdett *Andrássy* gróffal, mert ezután nem csinált már semmit. — Utódai, *Haymerle* és *Kálnoki* kevesebbet értek, mert egészen Bismarck befolyása alatt voltak.

Ezután *Aehrenthal* politikájáról, majd a bekövetkezett balkáni eseményekről ír.

A trónöröklés kérdésével is foglalkozik Steed könyve. Steed szerint képtelenség, hogy *Ferenc Ferdinánd* trónörökös felségét majdan megkoronázzák, mert ha a magyar törvény nem is különböztet meg egyenlőrangú és rangon alul való házasságot, a pragmatika szankció annál határozottabban zárja ki az öröklésből a nem királyi hercegi családból származó személyeket.

A könyv további része azzal foglalkozik, hogy az angol közönségnek megmagyarázza a magyar és osztrák közjog különlegességeit.

Husvétra

**gáláns ajándék
egy üveg illatszer,**

mely valódi minőségben kapható

Grész Nagy Ferencz

„Arany egyszarv” gyógyszertárban Kossuth-utca 8. (A színház mellett)

**Ahol husvétii illatszerek
kimérve is kaphatók.**

Szerbia mérszárolja az albán lakosságot

Kegyetlenkedések a Balkánon

Mint a „Südslavische Korrespondenz“ jelenti Monastirból, a szerb hadsereg az elfoglalt új területen irtózatossá pusztításokat követ el. A szerbeknek valóságos céljuk, hogy kiirtsák az elfoglalt területen élő albánokat. Ezek az albánok, akik mohamedán vallásúak, százsámra halnak meg a szerbek öldöklő fegyverei alatt.

Egy albán községet a szerbek azzal gyanúsították, hogy lázadásra készül és hogy nagymennyiségű fegyverek vannak elrejtve a község házaiban. A szerb katonák körülvették a falut, négy sarkán felgyújtották s a menekülő lakosságot, azokat, akik a tűzben nem pusztultak el, lemészárolták.

Az albán lakosság csapatostul szökik a szerb területről Montenegrón keresztül Albániába. És igen érdekes, hogy dacára ezeknek a kegyetlenkedéseknek éppen Szerbia volt az, amely tiltakozott az orosz és francia kormánytól az albánok kegyetlenkedései miatt.

Bukarestből táviratozzák: A Koricában lemészárolt macedon-románok ügye nagy izgalmat keltett Bukarestben és Jorga tanár a kamara tegnapi ülésén emiatt már meginterpellálta a kormányt. A macedon-románok egyesületének elnöke, Leonti dr. tegnap kihallgatáson volt a királynál. A külügyminiszter még tegnap éjjel sürgős jelentést kért Bughlea durazzói román követtől, aki válaszában megerősítette a vérengzésekről elterjedt híreket.

Szkutari, április 10. Ötven menekült albán jött ide Ostrosub vidékéről. Ezek a szerencsétlenek vérlázító dolgokat beszélnek azokról a kegyetlenkedésekről, amelyeket a szerb hatóságok és katonák Prizrendtől északra elkövettek. Prizrend vidékén és Gyakovától északra a falvakban nincs maradványa az albán népnek a szerb katonáktól. A szerb hatóságok mesterséges módon zendülésre bírták az albán lakosságot és mikor az kétségbeesésében föllázadt, Ostrosub és Rakovce községeibe szerb katonaságot rendeltek, amely találmányra kiválogatta az albánok közül a zendülés vezetőit és a nép személtárára agyonlövötte. A szerb katonaság a falvakat fosztogatja és fölperzseli. A menekültek azt mondják, hogy a földönfutóvá tett albánok uton vannak Szkutari felé.

HIREK

*

— **Ünnepi istentiszteletek.** A református templomokban husvét ünnepén tartandó istentiszteletek rendje a következő:

Husvét vasárnapján: a Nagytemplomban prédikál Szele György lelkész, ágendázik Baltazár Dezső dr. püspök, délután prédikál Marton Sándor hittanhallgató, a Kistemplomban prédikál János Zoltán lelkész, ágendázik Dicsőfi József lelkész, délután prédikál Pálur József hittanhallgató, a Kossuth-utcai templomban prédikál Könyves-Tóth Kálmán lelkész, ágendázik Polgár Gyula s.-lelkész, délután prédikál Nánássy Dániel szénior, az Árpád-téri templomban prédikál Pinkóczy Gusztáv hittanhallgató, az ispotályi templomban prédikál Kovács János vallásoktató lelkész, ágendázik Pánczél Jenő s.-lelkész, délután prédikál Kovács Elek hittanhallgató, a homokkerti imaházban prédikál és urvasorát oszt Boér Károly vallásánár.

Husvét hétfőjén prédikálnak: a Nagytemplomban délelőtt Nánássy Dániel szénior, délután Marton Sándor hittanhallgató, a Kistemplomban délelőtt Marton Sándor hittanhallgató, délután Pálur József hittanhallgató, a Kossuth-utcai templomban délelőtt Pálur József hittanhallgató, délután Nánássy Dániel szénior, az Árpád-téri templomban délelőtt és délután Pinkóczy Gusztáv hittanhallgató, az ispotályi templomban délelőtt és délután Kovács Elek hittanhallgató, a városi szegényházban prédikál Baltazár Dezső dr. püspök, ágendázik Hajdu Zsigmond püspöki titkár.

Az ágostai hitvallású evangélikus templomban Husvét első napján délelőtt 10 órakor az istentiszteletet végzi és urvasorát oszt Materny Lajos főesperes. Délután 3 órakor ima. — Husvét második napján délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet. Utána egyházi közgyűlés lesz. Délután 3 órakor ima.

— **A Lipót-rend prelátusa.** Bécsből jelentik, hogy a király Piffl dr. hercegérseknek a Lipót-rend nagykeresztjét adományozta és őt a Lipót-rend prelátusává nevezte ki.

— **A bankormányzó Budapesten.** Popovics Sándor titkos tanácsos, az osztrák-magyar bank kormányzója ma Budapestre érkezett és itt fogja tölteni a husvétünnepet.

— **Tartalékos tisztek tanfolyama.** Bécsből jelentik: Az idén valamennyi hadtestparancsnokságnál tanfolyamot állítanak fel tartalékos tisztek részére. A tanfolyamok célja a tartalékos tisztek kiképzése a gyakorlati tábori szolgálatban, harcserű lövészetben, továbbá a hadilétszámú gyalogsági és lovassági szakaszok vezetésében. A tanfolyamra tartalékos tisztek, tiszthelyettesek és zászlósok önként jelentkezhetnek és a tanfolyam sikeres elvégzése után a hallgatókat a legközelebbi bevonuláskor elő fogják léptetni.

— **Pály József képiállítása.** A remek idő s az ünnep alkalmából igen sokan keresték fel a képiállítást. Igazán jól esett látni, hogy vannak mégis Debreczenben, akiket érdekel a művészet, akik szívesen töltik idejüket a sok szép és érdekes látnivaló között. Jól esik látni a zöld, napfényes lombokat, folydogáló vizet, hullámzó tengert. Minden percben más vidéken képzelet magát a néző és valóban szeretne is ott lenni, oly híven varázsolta szeme elé a művész a természet legszebb helyeit. Képeivel messze világrészekbe csalja el a szemlélőt, hogy aztán vissza hozza a szép alföldi rónára. — Mindjárt a belépésnél jobbra-balra sorakoznak a gyönyörű tengeri képek. Egyiken a nyugodt vagy tajtékoz hullámoktól pompás színekben bucsuzik a napsugár, a másikon sötét felhők teszik komorrá a képet. Kivétel nélkül meglep mindenkit a csinosan elhelyezett képek sokasága, a legtöbben pár képre számítanak, holott 220 mű várja a nézőközönséget, amely két termet teljesen betölt. A művész ünnep másodnapján délután zárja be a tárlatot.

— **Jönnek a zsványok . . .!** Asta Nielsen felléptével még ma és holnap látható már csak az Apollóban.

— **Pogrom.** Kievből táviratozzák: Nagy a félelem, hogy Besarabiában husvétkor újból kitör a pogrom. Amire hetek óta folyik a féktelen izgatás.

— **Új intézmény Debreczenben.** A város legszebb helyén: a Steinfeld-palotában (Piacutca 59. szám alatt az első emeleten) fővárosok mintájára legfényesebben berendezve megnyílik f. évi május hó 1-én a „Nagy-Penzio“. Gyönyörű hall, tágas fényes ebédlő, helyi- és interurban-telefon és kényelmesen berendezett szobák, fürdők, valamint kitűnő konyha áll rendelkezésére úgy a benntlakóknak, valamint az átutazásban lévőknek is. Ebéd és vacsora étkezésre abbonement kapható, de az átutazásban lévők is szívesen látott vendégei a penzionnak. Ezen intézményt, mely városunkban még észlelt hiányt van hivatva pótolni, előfizetőink és olvasóink figyelmébe melegen ajánljuk.

— **Az Etna háborog.** Palermóból táviratozzák: Minden jel arra vall, hogy az Etna hamarosan ki fog törni. A kráterekből sűrű fekete füst gomolyog elő és 900 méter magasságban a vulkán fölött, nehéz füstfelhő terjeng. Olyan nagy a forróság az Etna körül, hogy a kráterhez nem lehet közeledni. A főkráter széléig izzó láva forr.

— **Egy új óriáshajó.** Hamburgból jelentik: Juniús 20-án bocsátják vízre az Imperator-típusú új óriáshajót és az ünnepre Vilmos császár is jelen lesz. A keresztelőre meghívják a szövetséges fejedelmeket s azok el is jönnek, föltéve, hogy a császár maga fogja a keresztapa tisztét betölteni.

— **Strassnoff memoárjai.** Mitrovicáról jelentik. Az itteni fegyházban elzárt Strassnoff, aki annak idején európai botrány keretében becsapta a zágrábi érseket, valamint a káptalan tagjait és börtönbüntetése alatt Mitrovicán is nagyobb szabású csalást követett el, most memoárjain dolgozik. Ha kiszabadul, nyomdába adja a kéziratokat.

— **Bányaszerencsétlenség.** Pécsről jelentik: Szerdán este 6 órakor a szászvári kőszénbányában leomlott egy hatalmas széntőmeg és három munkást maga alá temetett. Az egyik munkást, a 25 éves Schvartz Antalt holtan huzzák ki a szén alól, míg két társa csak könnyebb sérüléseket szenvedett. Tegnap éjjel ugyanazon a helyen ismét halálos szerencsétlenség történt. Baczur Kálmán munkás a beomlott szénrétegen keresztül akart a bányába hatolni, hogy a további beomlást állványozással megakadályozza. Munkája közben azonban újabb beomlás történt, amely Baczur Kálmánt agyonnyomta. Mindkét szerencsétlenül járt nagy családot hagyott hátra.

— **Ijúsági üdülőtelep Svedlőren (Szepes-megye).** Egész éven át nyitva. Prospektust küld dr. Schöntag.

URANIA

Debreczen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

Ma szombaton
este 6 órától bemutatóra kerül a szenzációt keltő
husvétünnepi műsor.

A fekete álarc titka

Orosz társadalmi dráma 3 felvonásban.

MÓRIC

és a pénztárnok. Bohózat.
A titkos egyezség. Az amerikai életből.
A nyár virágai. Színes kép. (Botanika)
Bandika malaca. Bohózat.
Fesőtíri részletek Gerárdmerből. Színes természet felvétel.

Folytonos bemenet. Rendes helyárak.

VASÁRNAP
husvét első napján az előadások d. u. 3 órakor kezdődnek. 3-5-ig mérsékelt leszállított helyárak. 5 órától rendes helyárak.

URANUS

Korona-Passage Telefon 3-28.

Ma szombaton
este 6 órától bemutatóra kerül a nagyszabású
ünnepi műsor.

Az áruló telefon

Dramai színjáték 3 felvonásban.
Előadják Páris legjobb színművészei.

1. Zene.
2. Kirándulás Róma vidékére. Színes helyszíni felvétel.
3. A két sárkány. Rendkívül kacagató jelenet.
4. Páni a cirkuszban. Látványos.
5. Bátor szív titka. Indus dráma.
6. Bonifác üdülő megy. Bohózat.
7. Az eldugult kulcslyuk. Pompás vígjáték.

Folytonos bemenet. Utolsó bemenet 10 órakor.
Rendes helyárak. Bérlet-, tisztviselő- és trafikjegyek érvényesek.

VASÁRNAP
Husvét első napján az előadások d. u. 3 órakor kezdődnek folytonos bemenettel éjjel 12-ig.

— **Nagy tüz Ujfehértón.** Nyiregyházi tudósítónk jelenti: Tegnap este Ujfehértón nagy tüzvész pusztított. Egyszerre hat ház gyuladt ki és hamvadt el. A tüzoltóknak a nagy szélvihar dacára sikerült a tüzet az égő hat ház területére lokalizálni. Oltás közben két tüzoltó súlyosan megsebesült. Az egyik házban, ahonnan a lakók még valahogy ki tudtak menekülni, két csecsemő feküdt egy bölcsőben. Lakatos Sándor tüzoltóparancsnoknak sikerült akét egészen alélt gyermeket a lángtengerből kihalni a szabad ég alá. A tüz keletkezésének oka ismeretlen.

— **A husvéti ünnepek alatt** az Apolló előadásai, délután 3 és 5 órakor kezdődnek. A délutáni előadások keretében is, a teljes esti műsor lesz bemutatva félhelyárral.

Legjobb órák, szép ékszerek
KURIÁN GYULA
 órák és ékszerésznél legutányosabban kaphatók
Órajavítások olcsón, jótállással.
 Tanuló felvétetik.

— **Nagy-Romániába kebeleztetett magyar vármegyék.** Annyi bizonyos, hogy Romániában nem nézik annyi lojalitással a magyar ügyeket, mint ahogyan Magyarországon a román kérdést megoldani igyekeznek. Ujabb bukaresti könyvkereskedések kirakataiban nyílt izgatást tartalmazó térképek jelentek meg, melyek megrajzolják a régi hóborot: Nagy-Romániának tervét. A román lapok külön is felhívták reá népiük figyelmét s rendszeres agitációval tartják ébren a dákóromán szellemet. E térképen a legképtelenebb összegabajításokkal találkozunk. Biharvármegye például nem kerülte ki a végzetét és máról-holnapra szépen bekerült Nagy-Románia térképébe. Hasonló végzettel végezték ki Aradvármegyét, Szatmárvármegyét és a Bánátot, melyek mind helyet foglalnak a kombinált térképen. A térképen hazug számítással feltüntetik az erdélyi nemzetiségi viszonyokat számszerű beállításban. Hárommillió oláhval szemben 2,600,000 magyart és száztünetnek fel együttesen. Kolozs-, Torda-, Küllő-, Alsófehér-, stb. megyék magyarságát egyszerűen eltüntették a térképről és rövid uton beolvastották az oláh tengerbe. Az egész térképnek semmi más célja nincs, mint izgató szemléltetésével hevíteni az amugy is vérmes oláh fantáziát.

— **Földrengés.** Genfből táviratozzák: Tegnap este Zilleri vidékén erős földrengés volt. A földlökések nyugatról kelet felé tartottak és néhány másodpercig megrengették messze vidéken a házakat. A lakosság rémülten menekült a szabadba. Nemsokára két újabb földrengés volt érezhető, de gyöngébbek az előbbieknél.

— **Részegen a vonat elé.** Megirtuk, hogy a Pavillon-laktanya mellett a nyiregyházi személyvonat alá vetette magát Szecku István 45 éves debreceni földműves. Szecku, akit a városi kórházban ápolják, csak ma délelőtt tudta a rendőrség kihallgatni. A szerencsétlenül járt földműves azt vallotta, hogy részeg állapotában a vasuti töltés mellett fogamzott meg benne az öngyilkosság gondolata s öntudatlanul követte el tettét, amelyre nem volt semmi oka. Szecku állapota még mindig válságos.

— **12 óráig a levegőben.** Gótából táviratozzák: Monoplánon a leghosszabb utat eddig Suren volt hadnagy tett meg. Tegnap reggel hat óra tizenkét perckor szállt föl a johaniszta repülőtéren, elröpült Hannover és Eisenak fölött és délután három órakor ismét Góta fölé érkezett. Itt még három óra hosszát a levegőben maradt és délután hat óra huszonhat perckor ereszkedett le a gótai vagongyár repülőterén. Tizenkét óri tizenhárom percig volt a levegőben és az eddigi rekordot tizenkét perccel megjavította. Utközben a Weservölgyében nagy széllel kellett küzdenie és többször kellett segítségül vennie az iránytűt.

— **Egy debreceni utazó öngyilkossága.** Fiuméből jelentik, hogy Löwinger Ede debreceni utazó tegnap este ott agyonlőtte magát, mert a budapesti rendőrség körözte.

— **Aviatikus szerencsétlenség.** Drezdából táviratozzák: Reichl aviatikus ma sörgornójával fölszállt a repülőgépén. Hatvan méter magasságban a gép felmondta szolgálatot és lezuhant. A nő azonnal, Reichel a kórházba szállítás közben meghalt.

— **Kivándorlók és visszatérők.** Newyorkból jelentik: A bevándorlási hivatal most megjelent kimutatása szerint az új kincstári év első hét hónapjában, vagyis 1913. július 1-től 1914. február 1-ig összesen 729,577 bevándorló érkezett az Egyesült-Államokba, akik közül 17,094-et deportáltak. Az új kincstári év első hét hónapjának bevándorlói közül 502,299 volt a férfi és 277,278 a nő, s az ideérkezettek között 191,244-nek volt polgárlevele. Külföldre utaztak az említett idő alatt 188,006, még pedig 153,441 férfi és 34,565 nő. Ezek hazatérők voltak. Magyarországból 811,760-an vándoroltak be és 21,934-en vándoroltak vissza; az Ausztriából jövők száma 97,276 volt, a visszavándorlóké 18,151, Olaszországból 178,301-en jöttek és 60,820-an tértek vissza. Oroszországból 183,158 bevándorló érkezett és 25,870 volt a visszavándorló száma. Összesen 499,812-vel volt több a bevándorlók száma, mint a megelőző kincstári esztendőben.

— **Titok egy öngyilkosság körül.** Insbruckból táviratozzák: Az egyik insbrucki szállóban agyonlőtte magát egy ember, aki Gabrics Emil magdeburgi kereskedőnek írta be magát a vendégkönyvbe. Kiderült azonban, hogy a név hamis és az öngyilkos minden nyomot megsemmisített, amiből személyazonosságát meg lehetett volna állapítani. — Kevéssel az öngyilkosság előtt egy fiatal diák távozott a szállóból, aki Storz E. freisingi diáknak írta be magát a vendégkönyvbe. Bizonyára ez a név is hamis. Az öngyilkosnál semmiféle iratot nem találtak.

— **A féltésvérek** a helyes megfetéssel együtt szombaton délután 5 órakor félhelyárral is bemutatja a teljes esti műsor keretében az Apolló.

— **Husvét lapok,** zsolnárok, imakönyvek óriási választékban Hegedűs és Sándor áruházában Piac-utca 34. sz.

— **Bombamerénylet egy tanító ellen.** Prágából jelentik: Wlkamichan Rotkostelec mellett bombamerénylet követte el egy igazgató-tanító, a 60 éves Blaha Ferenc ellen. Blaha nemrégiben 35 egyént panaszolt be becsületsértés miatt s a bepereltek nagyobb részét el is ítélte a bíróság. Ez idő óta Blaha személye egyre fokozódó közgyűlölet tárgya lett a községben. Tegnap éjjel azután a háza elé bombát dobtak, amely az egész épületet szétrombolta. Blaha borzalmas sérüléseket szenvedett. A dinamit robbanó ereje mind a két karját letépte. A rendőrség nyomozza a tetteseket, akik eddig még nem kerültek kézre.

— **Nézzé meg** a Frank-Testvérek nyakendő-kirakatát, a megyeház mellett.

— **Az ablakos boríték.** A posta- és táviróigazgatóság figyelmezteti a közönséget arra, hogy ablakos borítékban, vagyis átlátszó résszel ellátott borítékban ajánlott küldeményt nem lehet postára adni. Olyan ablakos borítékban pedig, melynek átlátszó része és címrésze nem a boríték hosszában, hanem keresztben van. Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába, Dániába, Nagybritanniába, Norvégia és Svájcba még közönséges levelet sem lehet küldeni.

— **Eredeti husvéti öntözők,** illatszerek, tojások és ajándéktárgyak Mentze Henrik újdonságok áruházában, Piac-utca 38. szám.

— **Legfinomabb angol gyapjuszövetek** pártievétel folytán egy komplett férfi-öltönynek való 12 koronától 24 koronáig. Kupfer és társánál, Széchenyi-u. 1. sz.

— **Costümök és Francia-ruhák** remek választékban eredeti modellek Halmágyi női divatáruházában.

— **Testvérgyilkos testvérek.** Rómából táviratozzák: A rendőrség letartóztatta a szicíliai Maliatóban a Camarda-fivérek, akik ott dúsgazdag nagybirtokosok. Azzal vádolják őket, hogy két nőtestvérüket elpusztították. A lakosság sokáig nem látta két leányt, suttogni kezdtek, ami felkeltette a rendőrség figyelmét is. Házukat tartották a Camarda-fivérek kasélyában és itt borzalmas leltre bukkantak. Az egyik leánynak csak a holttestét találták meg az egyik pincében elásva, a másik leányt pedig agyonkínözva félholtan a falhoz láncolva lelték meg.

— **Pérez-, szivar- és cigarettatárcák,** finom bőr nőitáskák, uti bőröndök, kosarak és teljes utifelszerelések a legolcsóbb szabott árak mellett **Mentze Henrik** újdonságok áruházában Piac-u. 38. szám.

Stockenpford- Illomtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a Elbe.

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szappan ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való föltűnőhatatlanságáért. **Ezernyi elismerőlevél!** Sok legnagyobb kintűntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomtatékosan a Stockenpford védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 80 fillérért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertárolókban, stb. Hasonlóképpen kintűnt Bergmann Manera Illomtejszappan (70 fillér egy tubus). Kintűntő szer női kezek gondozására.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Megállították a vonatot.** Szegedről jelentik: Fejes József és Gronáti István földművesek Magyarcsanak mellett vasdorogot tettek a sinekre. Egy fiú észrevette és jelentette a közeli őrházban, úgy hogy még idejében megállították a közelő gyorsvonatot. A szegedi törvényszék közveszélyes cselekmény büntettségért három hónapi fogházra ítélte őket.

§ **Rágalmazás a skizmaper miatt.** Máramarosszigetről jelenti tudósítónk: Az itteni járásbírószágon a napokban tárgyalták Hannibál Kristóf panaszát, aki rágalmazás miatt feljelentést tett Manajló Endre lipcei községi bíró ellen a skizmaper főtárgyalásán tett változása alapján. Manajló ugyanis kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy Hannibál segédkezet nyújtott Hujszák Vaszyli Fedoru lipcei lakosnak, hogy Amerikába szökhesen. Hannibál ara hivatkozva, hogy mivel a főtárgyaláson erre vonatkozólag kérdést nem intéztek Manajlóhoz, Manajló tendenciózusan, személyes ellenszenvből rágalmazta meg őt nyilvános tárgyaláson, közhatóság előtt. Manajló Endre beismerte, hogy a feljelentés alapját képező kijelentést megtette, de arra hivatkozott, hogy a bíróság felszólította, hogy mindent mondjon el, ami ez ügyre tartozik, s így kötelessége volt ezt is megmondani, mivel Lebovics Malku eskü alatt vallotta a vizsgálóbírónál, hogy Hannibál segédkezet nyújtott a szökéshez. A járásbírószék elfogadta a Manajló védkezését, megállapította a tanuvalomás jóhiszeműségét és felmentette a vádlottat a rágalmazás vádjáról. Hannibál Kristóf felebbezést jelentett be.

§ **Ítélet négy év mulva.** Szegedről jelentik: Az Aradról Szeged felé menő gyorsmotor négy évvel ezelőtt Makón belefutott egy veszteglő tehervonatba, minek következtében 11 utas súlyosan megsebesült. A gyorsmotor vezetőjét: Laboda Mihályt közveszélyi cselekményért két és fél évi fogházra ítélték. A tábla a büntetést hat hónapra szállította le, a Curia azonban megsemmisítette az ítéletet. Az újabb megtartott táblai tárgyaláson megint hat hónapra ítélték el Labodát. Az ítéletet most már a Curia helybenhagyta.

§ **A kémkedő gimnázista.** Krakóból jelentik: Az idevaló büntető törvényszék tegnap tárgyalta Krszk Vencel huszonnyéves tar-nopoli nyolcadik osztályú gimnázista kémkedési pörét. Krszk Galiciában katonai titkokat puhalt ki, Pózennél lerajzolta az erődítéseket és gyakran ment Varsóba, ahol a ki-kémlelt dolgokat közölte az orosz vezérkar-nal. A fiatal kém három évi súlyos börtön-re télték.

Magyar hit
 4 száralok
 Aflamvasu
 Jólalokba
 Hargamur
 Salgótarjá
 Közüli vas

Ma

Bécs 3

Strasszer

Buza máj

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

1913

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde	
Magyar hitel	818.—
Osztrák hitel	616.—
4 százalékos koronajáradék	81.95
Államvasút	7.2—
Jelszabóbank	422.50
Réngyár	625.25
Sárgaréz	712.50
Közúti vasút	630.75
Magánleszámtólási kamatláb	
Bécs 3 ⁷ / ₁₀ %	—
Berlin 2 ³ / ₈ %	—
London 1 ¹³ / ₁₆ %	—
Budapesti gabonátőzsde	
Strasser és König debreceni bizományos távirati jelentése.	
Buza májusra	12.55
„ októberre	11.48
„ 1913. április	12.71
Rozs októberre	8.79
„ áprilisra	10.40
Zab októberre	7.88
„ áprilisra	7.84
Tengeri 1914. évi jul. máj.	6.98
„ máj.	6.80

Készáru 5-tel magasabb.

A tőzsde szünete. Négynapos tőzsdei szünet kezdődött ma. Nagypénteken hivatalos tőzsdeszünet van, holnap, az április 11-iki nemzeti ünnep miatt van zárva a gabona- és értéktőzsde, husvét vasárnapján és hét-főjén pedig az ünnep miatt szintén nincs forgalom. Ilyen hosszú szünet még alig fordult elő a tőzsdén és épp ezért magánforgalom is alig van, mert a tagok legnagyobb része a hosszú szünetet felhasználandó, elutazott Budapestről.

Tavaszi Vásár Budapesten. A debreceni kereskedelmi- és iparkamara különösen felhívja a kereskedő érdekeltség figyelmét a Budapesten f. évi április 30-tól május 6-ig megtartandó Tavaszú Vásárra. Ez a legjobb alkalom, amikor a magyar kereskedő a magyar iparral közvetlenül érintkezhetik, gyártmányait megvizsgálhatja s egyhelyben mindenirányú szükségletét beszerezheti. A vásárra mérsékelt áru vasúti jeggyel lehet felmenni. Jegy iránti kérelmek a név és foglalkozás pontos kitüntetésével és 55 fillér bekezdésével a debreceni kereskedelmi- és iparkamarához intézendők.

A hadsereg bakancsai. A kereskedelemügyi miniszter a hadsereg rendes szükségletének fedezésére a debreceni kereskedelmi- és iparkamara előterjesztésére már megrendelt a kerületi érdekelt alkalmi szövetkezetektől 5000 pár különféle bakancsot. Most újabban a rendkívüli szükségletből újabb 1200 pár bakancs-rendelést adott le, amely szállítástanban nyiregyházi, jászberényi, jászladányi, jászteleki, jánoshidai és jákóhalmi cipésziparosok részesültek. Ugy a régebbi, mint az újabb bakancsszállítások ellenőrzési munkáját, mint katonai közszállítást, a kamara végzi.

Vasuton szállított áruk bevallása. A kereskedőkre és a szállító közönségre igen sok esetben sérelmes, hogy a vasút rendkívül szigorúan ragaszkodik a feladott árunak díj-szabályszerű megjelöléséhez, különösen oly esetekben, amikor valamely árunak a díj-szabásban előírt megjelöléséhez bizonyos díj-szabási kedvezmény fűződik. A kereskedelmi- és iparkamara elnöksége kerületének érdekeltsége körében adattgyűjtést kezdett, hogy melyek azok a díj-szabásokban előírt különleges megjelölések, melyek a legtöbb zavart okozzák. Az adatok beérkezése után a tévedéseket és zavarokat előidéző megjelöléseknek a díj-szabásokból leendő elhagyása iránt felterjesztést intéz a kamara a kereskedelmi miniszter urhoz.

Háziipari népoktatás. A debreceni kereskedelmi- és iparkamara különös ügyszeregettel szervezi és vezeti a háziipari népoktatást kerületében. Ilyen tanfolyamot rendezett Szaniszlón is. A község képviselő testülete minapi közgyűlésében köszönetét fejezte ki a kamarának a tanfolyam szervezéséért s egyúttal annak jövőre való megszerzését is kérelmezte.

Nagyobb vétel
folytán legújabb divatu

GYAPJU-SZÖVETEKET

férfiruhára és a legfinomabb NŐI COSTÜMSZÖVETEKET mesés olcsó árban ajánlja

DOMÁN ÉS KURZ
posztónagykereskedő
PIAC-UTCA 49. SZÁM.
Főpostával szemben.

Maradékok felárban!

HÁZTULAJDONOSOKNAK

Debreceni lakbér-szabályzat	80 fillér
Házbér-nyugtakönyvecske	40
Házirend	40
Kapuczdula (minden helyiség részére)	10
Üres lakás bejelentési lap	10
Ismét kiadott lakás bejelentési lap	10
Epités engedély iránti kérvény	10
Lakhatási	10 fillér

... ért darabonként kapható

HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
könyvnyomdájában
DEBRECZEN, PIAZ-UTCZA 49.

MILKÓK
használat

köhögés,
rekedtség, katarhus, elnyálkásodás, göros és szemárhurat ellen

KAISER-féle Mell-Karamellákat
4 könyvvel.

6050 közg. ig bizonyítvány orvostól és magánorvostól biztosítják a siker.

Rendkívül jó ízű és kellemes BOMBON.
Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 80 fillér. Kapható:

Mihalovits J., Grósz Nagy Ferenc, Dr. Szélnyi Árpád, Rubek Sándor, Muraközy László, Harsányi Lajos, Kóczián Dezső, Kovács L. Nándor, Szentmiklósi Tóth Béla, Arany S. Árpád, Reichard Sándor, Sággy Ferenc, Batáry Imre gyógyszerészeknél, Józsa és Jóna és Központi drogériákban. — Ujfehértón Trón Gyulánál. — Ermlhályfalván Mátrai Ákosnál. — Derecskén Benkő Sándornál.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY
CZÉG
DEBRECZEN,
Kistemplombazár

Ajánlja a tavaszi idényre érkezett
... újdonságait. ...

Női costüm helmét, Selymek, Crepe és ramageokban
! Nagy választék! ! Olcsó árak !

SZÖVET-MARADÉKOKAT

melyek nálam felhalmozódtak, áron alul, óriási árcedeménnyel adok el.

Ezen szövet-maradékok elegendők teljes férfi-öltönyökre, nadrágokra, palotókra, női kosztümökre, aljakra stb.

Kérjünk maradék maradványt férfi- és női szövetekből, melyeket ingyen és bérmentve küldök.

KARL KASPER
posztógyára, DEBRECZEN 412.

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe
a legfinomabb angol

DIVAT SZÖVETEK
városi újbérház 26. A nagy-
érdemű urak pártfogá-
sát kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF

NŐI, LEÁNYKA- ÉS GYERMEK-KALAPOK

eredeti párisi modellek, gyászkalapok nagy választékban. Olcsó szabott gyári árban szerezhetők be

Kalapgyár raktárában ...
Simonffy-utca 2. sz., városi bérház.

Takarmányrépamag
Lóhere, Lucerna
Fűmag kaszálóra
Fűmag rétekre
Bükköny, Muhar
Köles, Cirok
Csibehúr, Tengeri
Konyhakerti magvak
Erfurti virágmagvak.

KERTÉSZETEMBŐL:

Kanna gumók
Cactus gyöngyke
Krizantemum
Angol pelargonium
Magyar muskátli
Tubarózsák
Magas törzsű rózsák
Kuszó rózsák
Diszcserjék, Disziák
Bokor rózsák, Fenyők

legolcsóbban
Kontsek Gézánál Kossuth-utca.

MEGHÓDÍTOTTUK A VILÁGOT!

UNDERWOOD
LATHATÓ IRÁSU
ÍRÓGÉP

GEREBEN BÉLA ANDRASSY-UT 1.

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 f.

Vastag betűből szedett minden szó 10 fillér. Apró hirdetések előre fizetendők.

Videkről
apróhirdetéseket legelőszérűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.
Jelleges leveleket csakis kell igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.
Kiadó-hivatalunkban a jelleges levelek délelőtt 10—12 óráig adatnak ki. 706
Apróhirdetésre telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.
A Debreceni Független Újság telefon számai:
Szerkesztőség 3—39
Kiadóhivatal 3—39 és 18
Nyomda 18

Üzlet

A parket
fényes és világos lesz, tisztítása gyermekjáték a Círi parket kenőccsel. Kapható a Deutsch üzletekben.

Pörkölt és nyers kávé
különlegességek kaphatók Félégyházy Jánosnál.

I mássa
hulladékfa 2.20 fillér. Grünfeldnél, Csapó-utca 16. a. Ugyanott legjobb porosz kőszén, tűzifa legolcsóbban kapható. Telefon szám 982.

Falusz Károly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41.
Készíték mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

Lakás

Gargon lakás
Egyháztér 8 számú házbán: két utcai szoba, külső bejárattal, irodának is alkalmas, beburkolva vagy üresen május 1-re kiadó. Ugyanott borpince is kiadó. Értekezhetni Gáll Vilmosnál Hungária-épület II., 11. ajtó.

Pénzt kölcsönöz magánzó 5% mellett lisztességek embereknek 5 évi részletfizetésre (ingatlanra is). KRÖLL K. Berlin 29., poste restante.

Különte

Míg a kőszét tart
az új Béka áruházban Plac- és Hatvan-u. sarkán legújabb faconu selyem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 2.40 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehérneműek remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

Hölgyeim!
Egyszeri próba meggyőzi, hogy szeplőt, málfoltot, pattanást, vimmmedlét, minden bőrruhságot az országghírű ártalmatlan Matild-arkenőcs, krém és szappan okvetlen elmulasztja. Ha nem, árát minden kibeszélés nélkül visszaadom. Semmi rizikó, próbálja meg. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Főraktárak: Jóna és Jóna és Tóth Béla utóda Kubek Tisza-palota. 2736

Adás-vétel

Egy kisebb
telek szép utcai fronttal, kövezett utcán eladó. Értekezni lehet a kiadó-hivatalban.

KÖLCSÖN

sorsjegyekre, értékpapírokra és I-rendű vidéki takarékpénztári részvényekre
Konvertált jelzálogra 140 %
Hazai sorsjegyre . . . 90 %
Osztr. vörös kereszt sj. 40 %
Olasz vörös kereszt sj. 33 %
Erzsébet sorsjegyre . . 7 %
József . . . 10 %
Bazilika . . . 20 %
Magy. vörös kereszt sj. 22 %
A kölcsön apró részletekben törleszhető. Ha sorsjegyei bárhol zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölcsönt a fenti összegre fölemeljük. Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltjuk és rájuk fenti kölcsönt adjuk.
A Debreczeni Kézizálog Kölcsönintézet Részv.-Társ. bankszámlája SIMONFFY-UTCA 13. SZÁM. Telefon 298. Alapítási év 1878.

TÜZIFA

száraz, beszerezhető ölenként. — I. rendű bükk vagy cserhasáb házhoz szállítva 40 korona, a telepen 36 korona. I. rendű gyertyánhasáb a telepen 38 korona. I. rendű száraz dorongfa házhoz szállítva 38 korona, a telepen 34 K. Ötlele fűrészelt, aprított fa házhoz szállítva 260 fillér. Megrendelhető

Unió Tűzifa és Áruforgalmi R.-társaságnál
Sesztina-u. 4. sz., a vásártéri állomás mellett. TELEFON 779.

ELADÓ

a város legszebb helyén, a Simonyi-úton a 10. számú

VILLA

igen előnyös feltételek mellett.

KIADÓ bolthelyiség !!

A Kistemplombazárban egy 20 év óta fennálló női divat s női konfekciós üzlethelyiség folyó év március 16-tól albertbe kiadó. Értekezhetni özv. Bodánszky Lipótnél Széchenyi-utca 27. sz. a. az utcai lakásban

Kiadó lakás!

A főpiachoz közel levő házban egy három szobás udvari és egy négy szobás utcai lakás olcsón berbeadó. Felvilágosítás nyerhető a reggeli órákban Kossuth-utca 32. számú háznál.

ARANYÉREM WIEN 1912.

Ideggyöngye férfiak

Evaton-tablettákat

használnak. Kérje az orvosi vélemények gyűjteményét. Próba K 4-20, fél doboz K 10—, egész doboz K 18— utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Cím:

ST. MARKUS-APOTHEKE
FABRIK PHARM. SPEZIALPRÄPARATE
WIEN, III., HAUPTSTRASSE 130.

Raktárak: Török József Budapest, VI., Király-utca 12, Hunnia-gyógyszertár Budapest, VII., Erzsébet-körút 56.

Aki gyomra es belének működésével nincs megelégedve az rövid ideig rendszeresen

GASTRICIN

vegyen be Hatása meglepő kapható minden gyógyszerárban 1 Nagy doboz ára 3 Kor.

FŐRAKTÁR Sternapothek, Wien IV Favoritenstrasse 25 Árjegyzék ingyen és bérmentve. Orvosok részére ingyen próba

Kapható Debreczenben minden patikában.

az elasztikus cipősarok

PALMA

figyelje meg TARTÓSSÁGÁT

Valódi brünni szövetek

az 1914. évi tavaszi és nyári idényre

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak

Egy szelvényt fekte szalonruhához 20.— K-ért, szintegy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkarnagant, női kosztüm szöveteket stb. gyári áron kuld, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékeny. Szabott, legolcsóbb árak. Oriási választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban

3800 bolgár

100 évnél idősebb! E balkán nép keménysége és ezen magas életkornak teljes erőben való elérése titka: a — — —

„YOGHURT.” Ez egy tejből készült, rendkívül táp erejű étel, mely a szervezetre csodálatos erősítő és és gyógyító hatással van; nagyon egyszerű a készítése módja, amellet roppant olcsó, mert házilag előállítható tiszta tejből. — Irjon azonnal egy levelezőlapot BAUMANN tejgazdaságra, Nagyszobon 5 címre és ingyen kapja meg a „A YOGHURT jelentősége mint táp- és gyógyszer-című füzetet. — Azonkívül kap 5 phiola „Baumann-féle YOGHURT-ferment”-et (elegendő 5 liter Yoghurt előállítására) és utasítást a bolgár Yoghurt készítéséhez, ha 1 K 60 fillért is beküld bélyegekenben vagy postautalvánnyon.

ÁTKÖLTÖZÉS ALKALMÁBÓL

1914 május hó 1-ig a mostani helyiségben Debreczen, Plac-u. 59 rendkívüli mérsékelt árakban árusítjuk el az összes raktáron lévő

Persa és Smyrna szőnyeget, valamint az összes árukat:

- Szőnyegek
- Futók
- Ágyterítők
- Asztalterítők
- Paplanok
- Gyapjutakarók
- Hencserátvetők
- Függönyök
- Butorszövetek sth.

Fényesen berendezett nagyobb szabásu új helyiségünk május hó

1-én Debreczen, Kossuth-utca 7. szám alatt (Kardos László üzlete mellett) nyílik meg.

Haas Fülöp és Fiai

szőnyeg és butorszövet gyárosok.